

GGZ Rivierduinen

Contingency management In de praktijk

Klinisch Herstel Oegstgeest

De afdeling

Klinisch Herstel Oegstgeest is een open afdeling waar 49 volwassen cliënten vanaf 18 jaar worden behandeld die kampen met een ernstige complexe psychiatrische aandoening (EPA).

Een aanzienlijk deel van de cliënten is bekend met middelengebruik en bij een groot deel hiervan is er sprake van een verslaving

De implementatie

- Het beloningssysteem was onderdeel van een pakket aan scholing, interventies en tools om geïntegreerd behandelen van verslaving en omgaan met middelengebruik op de afdeling te verbeteren. Hiervoor was een projectgroep opgericht.
- Collega's werden meegenomen in de opzet van het beloningssysteem en in tussentijdse evaluaties
- Cliënten kregen het beloningssysteem persoonlijk gepresenteerd en hadden inspraak in de spaarkaart en beloningen.
- Elke week kregen cliënten een nieuwe spaarkaart, op vaste tijden konden zij stempels en beloningen komen halen.

De deelnemers

- 12 cliënten werden geselecteerd om mee te doen.
- 7 cliënten hebben het beloningsysteem volledig gevolgd
- 2 cliënten weigerden direct
- 3 cliënten deden grotendeels mee. Zij stopten af en aan en pakten het vervolgens weer op.

GGZ Rivierduinen

De uitvoering

- De spaarkkaart is op maat
- De doelen zijn haalbaar, 75% makkelijk, 25% uitdaging
- De stempels (en positieve bekrachtiging) volgen zo snel mogelijk op het uitvoeren
- Er is keuze in beloningen en cliënten hebben hier inspraak in.
- Doelen worden geëvalueerd en aangepast.
- Het beloningssysteem wordt enkel als positief instrument ingezet. (dus bv niet: “zo krijg je geen stempel hoor”. Bij het ophalen van stempels is er tegelijk positieve bekrachtiging vanuit de medewerkers.

Spaarkkaart voorbeeld		Dinsdag		
Opstaan om 09:00	10 punten	☐	☐	☐
Op tijd medicatie halen	10 punten	☐	☐	☐
Ontbijten	10 punten	☐	☐	☐
Aanwezig zijn bij de koffiemomenten	10 punten	☐	☐	☐
Aanwezig zijn bij lunch en avondeten	10 punten	☐	☐	☐
Naar dagbesteding gaan	10 punten	☐	☐	☐
Sporten	10 punten	☐	☐	☐
Douchen	10 punten	☐	☐	☐
Kamer opruimen	10 punten	☐	☐	☐
Kleding wassen	10 punten	☐	☐	☐
Post openmaken en opbergen	10 punten	☐	☐	☐
Wandeling maken	10 punten	☐	☐	☐
Avondmedicatie ophalen voor 22:00	10 punten	☐	☐	☐

Quotes cliënten

- Het voelt makkelijker om taken zoals medicatie halen of op tijd opstaan uit te voeren. Uiteindelijk merk ik dat ik de taken steeds meer uit mezelf ga doen ook zonder beloning.
- Ik vond het leuk om alle punten te tellen, dat werkte heel motiverend.
- Ik vind ook de contactmomenten fijn als ik de stempels kwam halen, dit was positief en gezellig.
- Door depressie en moeheid vind ik het lastiger om dingen te doen, hiervoor werkt het beloningssysteem goed. Ik kreeg dan toch iets meer motivatie.
- Ik weet van mezelf dat ik het nodig heb dat ik gemotiveerd wordt. Maar dan is het wel fijn als dit op een leuke manier gebeurt.

Opvallend

- Cliënten kwamen zelf met het idee van een “superknaller” een lastig doel dat extra punten oplevert.
- Er is voor gekozen om geen doelen te maken mbt gebruik. Een cliënt wilde zelf toch als doel stellen om bepaalde dagen niet te gebruiken.
- Een cliënt gaf aan dat hij vond dat alle cliënten in de kliniek recht hadden op een beloningssysteem omdat dat voor iedereen goed is en hij dit bij de cliëntenraad neer zou leggen.
- Een cliënt heeft ervoor gekozen over langere tijd zijn punten op te sparen om hier een wake-up light voor te kopen om beter op te staan.

Aandachts- en verbeterpunten

Door cliënten werd voornamelijk benoemd dat de spaarkaarten niet altijd op tijd klaarlagen of te traag werden aangepast.

Een van de grootste aandachtspunten die door collega's genoemd wordt is de tijd die het kost om met het beloningssysteem te werken. Vooral de voorbereiding en de implementatie kostte veel tijd, maar ook het stempelen en het aanpassen van spaarkaarten.

Voor 1 client werd de spaarkaart en het wel of niet behalen van stempels vaak een discussiepunt. Hierdoor moest er extra op gelet worden dat dit een positieve interventie bleef.

GGZ Rivierduinen

De opbrengst

Een meer positieve, motiverende bejegening van cliënten

Focus op andere gebieden dan gebruik

Cliënten hebben succeservaringen en de nadruk ligt op wat er goed gaat

Verbetering op verschillende leefgebieden, ook op het gebied van middelen

Meer contact en een positiever contact met cliënten

Betere samenwerking tussen collega's

Mogelijkheid om beloningssystemen (op kleinere schaal) in te zetten

